

KIÜRTÖS

Pilisszentlászlói Hírmondó

Önkormányzati támogatásban nem részesülő cenzúramentes havilap

A pilisi szlovákok bálja

Mint idág minden rendező testvértelepülésünk, Piliscsaba immár másodszer is kitett magáért.

Hurrá megjöttek a buszok! – kiáltottuk néhányan január 25. szombati nap alkonyán, mikor egymást követve megérkeztek főterünkre a buszok. Igen bizony többes számba írom, mert az utóbbi időkbe, egyre inkább nő az érdeklődés a most már tradicionálissá vált pilisi szlovákságunk nemzetiségi bálja iránt. Buszainkat követve, még személygépkocsikkal is érkeztek községünkben. A bál

helyszínéül Piliscsaba logikusan, az egy évtizeddel ezelőtti rendezéshez, most is a sportcsarnokot választotta. A két busszal egyszerre érkeztünk a helyszínhez, ahol igen kedvező helyen sikerült parkirozó helyet találnunk a sportcsarnok közelében. A csarnok

előterében a szokáshoz híven rövid italokkal és örök emlékezet okáért kisebb emléktárgyakkal kedveskedtek vendéglátóink.

Mi is átadtuk a szokás szerinti tombolához ajándékainkat. Igazán igen előkelő helyen, a sportcsarnok végén kaptunk lehetőséget az elhelyezésre. Így szép tiszta rálátásunk volt az eseményekre és tágasabb terület lévén szabadabb mozgásteret kaptunk.

Az immár sokadik rendezvényen mintegy háromszázan vettünk részt. Az ünnepi műsor

kezdetéig, üdvözlöttük a jelenlévő településekből érkezett ismerőseinket. Még az ünnepi bevezető üdvözlő beszéd megkezdése előtt megérkeztek saját gépkocsijaikkal további falunkbeli barátaink.

Az üdvözlő beszédeket a Pilisi Himnusz szlovák – magyar nyelven történő közös eléneklése követte. A szívhez szóló Pililisi Himnusz sokunk szemére könnyeket fakasztott.

A csodálatos, hangulatos találkozón végig jelen volt Tóth Attila polgármesterünk, dr. Illés György

előző polgármesterünk, aki most az alpolgármesteri teendőket végzi. Mint minden találkozón jómagam is jelen voltam a nejemmel, Margóval.

A zenekar szlovák, magyar népdalokkal szórakoztatta a jelenlévőket igen nagy sikerrel: - Szántani küldtek, de

ostort nem adtak, - Égett a hársfaerdő és még számos szlovák énekkel. Éjfélután a zenészek étkezni elvonultak a különterembe. A települések képviselői megbeszélni a következő találkozói rendezési jogát, szintén félrevonultak. Minden képviselő kapott egy papírdarabot, melyre ráírta az általa javasolt település nevét. Ezt követően kivonultak a színpad elé, ahol mindenki bedobta az üres kalapba a javasolt település nevét tartalmazó papírdarabkát. Ezt követően a hivatali ember belenyúlt és kihúzott egy papírdarabkát,

amin SENVÁCLAV – azaz Pilsszentlászló volt olvasható.

Tehát a jövő évi találkozó megszervezésének terhe Polgármesterünk Tóth Attila, és Szlovák nemzetiségünk elnökszónyának Dombainé Jutka vállát nyomja. Az eddigi szokásainkhoz híven, kérem, segítsük őket nemes szlovák nemzetiségmentő feladatukban!

A pilisi szlovákok báljáról még annyit, hogy annak idején Piliscsév volt a térségi szlovák bálók

ötletadója, és a legelső bált is ott tartottuk. Mi más is hozhatná közelebb egymáshoz az embereket, milehetne emlékezetesebb, mint a közös multság?

A térség szlovák települései között amúgy is szoros a kapcsolat, amit a rokoni szálak, kulturális események is tovább erősítenek.

ISTEN ÁLDJA MAGYARORSZÁG MINDEN NEMZETISÉGÉT!!!

Fotó: Franyóné Pálinkás Margareta
FR

Sallai Károly ny. r. dandártábornok, OKDE elnökének búcsúztatója

A BRFK Hivatalának egykori munkatársa, Sallai Károly ny. r. dandártábornok életének 72. évében elhunyt. Hamvasztás utáni búcsúztatására 2025. február 03-án, 10.30 órakor került sor a Budapest, Fiumei Úti Sírkert szóróparcellájában.

Polgári (családjától, hozzátartozóitól) búcsúztató után az OKDE részéről méltatták életútját munkásságát.

A búcsúztatás rendőri tiszteletadás melletti méltó lebonyolítását a Hagyományörző Rendőrszázad hajtotta végre Bogdán András r. alezredes, parancsnok vezetésével. A szertartás végét trombita

szóló zárta. Polgárőrségünk mellett sok más szervezet képviseltette magát.

„1971-ben került a BM állományába. Első szolgálati helye a Készenléti Rendőri Ezred. A Rendőrtiszti Főiskola nappali tagozatán szerzett diplomát 1982-ben. Három évtizeden keresztül a BRFK Hivatalánál a Nemzetközi Kapcsolatok Osztályán, valamint a Bűnmegelőzési Osztályon dolgozott, egészen 2009-ben történt nyugállományba vonulásáig. Ezt követően is aktív tagja maradt a szervezetnek, így a BRFK Humán Igazgatási Szolgálat, Civil Kapu Toborzó Iroda munkatársa volt.

Az International Police Association (IPA) nemzetközi szervezetnek 1988 óta volt tagja. A magyarországi szervezet alapító tagjai között volt, melynek főtitkári posztját három cikluson át töltötte be. 2013. február 4-i alakuló közgyűlésén az Országos Kriminálisztikai és Detektív Egyesület a szervezet elnökévé választotta.”

Egy rendkívüli jó humorú, barátságos, nagy tudású barátot veszítettünk el. A család, ismerősök, barátok gyászában együtt érzünk.

Nyugodjon békében!

Pilisszentlászlói Polgárőr-
és Önkéntes Tűzoltó Egyesület

Orbán Viktor kiakadt:

"Ami történik, az már felháborító, talán vérlázító is!"

Ami most a magyar benzinkutakon történik, az már felháborító, sőt talán vérlázító is”

– jelentette ki Orbán Viktor. A kormányfő leszögezte, most az a feladatuk, hogy megvédjék az egyetlen megmaradt gázvezeték, amely Oroszország területéről Magyarországra hoz gázt. Orbán Viktor a Facebook-oldalára feltöltött videóban kifejtette: „Az elmúlt napokban kedvezőtlen fejlemények történtek az európai energiaellátás világában. Az ukránok lezárták azt a

vezeték, amin keresztül gáz érkezett Magyarországra. Az amerikai leköszönő elnöki rendszer pedig olyan szankciókat vezetett be, amelyek felemelik az energia árát Európában is”.

Újabb energiaválság felé robotg Európa, ebből kellene Magyarországnak kimaradni, ami nem könnyű, hiszen ami most a magyar benzinkutakon történik, az már felháborító, sőt talán vérlázító is.

– jelentette ki a miniszterelnök, hozzátéve: „Most az a feladatunk, hogy megvédjük az egyetlen megmaradt gázvezeték, amely Oroszország területéről Magyarországra hozza a gázt, ez a vezeték pedig Szerbián keresztül érkezik”.

Orbán Viktor szerint közös érdek, hogy együtt védjék meg a családokat, a háztartásokat és a vállalatokat az egyre magasabb energiaáraktól, erről tárgyalnak Alekszandar Vucsics szerb elnökkel.

FR

Igaz a hír!

Valóban igaz a hír meggyőződtem róla, hogy ismét, de most már a végső befejezési, és némi javítási munkálatok folynak rendszeresen napról – napra.

Az épület belsejében „magasabb erkölcsi szempontokból” nem jártam, amióta folyik az építkezés. A konténerekben lévő bontásból származó anyagok viszont tanúsítják, hogy a

befejező csoportnak van mit tennie, ott ahol bontással kell kezdeni az átadáshoz szükséges befejező munkálatokat. Kívülről viszont a munkálatok immár a befejezéshez közel állnak. Számos ismerősöm, köztük leginkább szakmabeliek kérdezik: - Ki fogja ezt és miből kifizetni?

Vannak, akik a kezdetekről is érdeklődnek. Többek között az alábbiakról: - Miért ilyen .... nem akarom leírni, (a nyomdafestéket már nem bíró minősítésüket), kivitelezőt választott a „polgár”.

Ezekkel kapcsolatban, én is csak kérdéssel tudok válaszolni, a nem csekély 55 éves tapasztalaimból. Generálkivitelezői munkálataimnál: Czóbel múzeum, Húsárúház, Salamon torony, visegrádi királyi palota, esztergomi vár török védőbástyája, sorolhatnám oldalakon keresztül. Voltak korrektek, büszkék, akik előleget sem akartak elfogadni. Voltak kalandorok, elnézést a kifejezésért de „nyíghajok”, akik kihasználták ezt a lehetőséget a

pénzszerzésre, de munkát alig, de előfordult, hogy nem is végeztek. Ilyenkor a saját zsebem bánta.

Nos, a Sporttöltőző helyén épülő létesítménnyel kapcsolatban, polgármesterünknek köszönhetően, aki nem szórta a pénzt, a sok komolytalan alvállalkozó ellenére van pénz a befejezésre.

A másik igen fontos, és meghatározó tényező azokkal a mondásokkal szemben, mely szerint : - Miért ilyen generál - fővállalkozó lett megbízva

ezzel a nem kis értékű beruházással?

A fentiekkel kapcsolatban, mint „öregróka” bátran kimerem jelteni, hogy nincs ok okozat nélkül.

Egy dolgot, mégpedig azt, hogy ha egy vállalkozó nem teljesíti határidőre, és minőségben az elvállalt feladatát, akkor nem a jóhiszemű megrendelőt kell hibáztatni, hanem azt, aki inkorrekt módon, nem teljesítette azt!

F R

Egy dolgos, szorgalmas élet vége

Fogy népünk, egyre fogy.

Ismét gyászol Pilisszentlászló lakossága. Kocskovszki Lászlóné halálával ismét apadt létszáma a helyi születésű lakóinknak.

Julianna a legkeményebb háborús időkben 1942. március 7. kedden született Pilisszentlászlón. Édesapja Kiss János, édesanyja Elsík Anna, ősi pilisszentlászlói családban. Az akkori szokás szerint, még annak a hétnek vasárnapján Julianna névre keresztelte Fekete Béla plébános úr a kápolnánkban. A keresztszülői feladatokat Farszki

Kálmán és Franyó Mária vállalták fel. Iskoláséveit a helyi általános iskolában végezte, és 1953. júniusában bérmező.

1958 őszén házasságot kötött a szintén helyi családból való Kocskovszki Lászlóval. Az esküvői szertartás is szülőfalujukba történt. Házasságukat követően 1959 júniusában leány gyermekük született, kit Mária névre kereszteltek.

A boldog családi élet mellett Julis néni igen szorgosan dolgozott. Példaértékű szorgalmas életét az is tanúsítja, hogy emlékezetem szerint mindössze két munkahelyén érte el a nyugdíjkorhatárt.

Először az akkori ÁFÉSZ- nál dolgozott kitarotán, majd azt követően a Pilis Parkerdő Szentendre Erdészeténél fejezte be aktív munkáséveit.

Időközben két unokája is született; Attila és Szabolcs. Dédunokákkal is megáldotta a sors; Dominik, Benjamin és Barnabás személyében.

Julis néniről és Laci bácsiról akiket mindvégig magáztam, csak jók jutnak eszembe. A szorgalmukkal kapcsolatban, úgyszintén. Erre való tekintettel, elnézést kérve a kedves olvasóktól, leírok egy mindkettőjük szorgalmát, bizonyító eseményt.

....Történt ez úgy immár bő 55 évvel ezelőtt, mikor még, mint ifjú legényke elfogadtam felkérésüket, a már elkészült, sőt már lakott családi házuk külső vakolását. Az akkori szokás szerint reggel hattól, este hatig tartott a munkaidő. Reggelivel, és egyórás ebédszünettel. Mikor egyik nap estéjére elkészült az alapvakolat, Laci bácsi kedves feleségével, Julis nénivel. Igen, lehet hogy furán hangzik, de én mindkettőjüket mindvégig

magáztam. Nos a lényeg az, hogy Javaslatukra elvállaltam, hogy egy nap legyen kész a színezett kőporozás, kezdhethetnk egy kicsit korábban, hajnali 4 órakor.

Másnap valóban odaértem de talán két - három perc késéssel. Laci bácsi, a kedves szintén szorgalmas Julis nénivel már bekeverték a ház színezéséhez való kőporos habarcsot.

Odaérve még a számat sem tudtam köszönésre kinyitni, mindketten szinte egyszerre mosolyogva anyanyelvünkön megkérdezték: - Cso szi zaszpav!? ...Mi van elaludtál!?

Nagyon jól emlékszem, hogy komoly tempóval, kétszeri rövidke „kajaszünettel” még világosban (este nyolcra) befejeztük az egész ház kőporozását. Elnézést kérek kedves olvasóimtól e kis kitérőért, de valóban ilyen volt „Laci bácsi – Julisnéni” én így hívtam őket.

Nos, most ettől az édesanyától búcsúzik fájó szívvel leánya Mária, unokái Attila és Szabolcs. A dédunokák Dominik, Benjamin, és Barnabás. A komaasszonya Ilona, Birmakereszt gyermekei keresztgyerekei, és Niki.

Fájó szívvel búcsúzik a Kocskovszki családtól, Vrchovina családtól, Elsík családtól, Vanyák családtól, Valent családtól, Pálinkás családtól, Kosznovszki családtól, Dombai családtól, Kiss családtól, Mackó családtól, és a Szlovákiában élő rokonoktól.

Búcsúzik az erdészettől, Tibitől és Erikától és a Pilisi Parkerdő összes dolgozójától. Búcsúzik kedves szomszédjától, barátaitól, ismerőseitől.

Hisszük, hogy odaát találkozunk, ahol azzal az Istennel ölelkezve vársz minket, akinek hálásak vagyunk teérted.

FR

Kedves Rudko!

Már aggódtam január közepére érve, de szerencsére 16-án online megérkezett a KÜRTÖS. Neheztelek egész levelem közléséért. Elég lett volna csak a lényeg megírása kb. ilyen címmel: "Mikor lépett az első szovjet katona Pilisünk területére"?

A "80. ÉVE TÖRTÉNT" c. írásodat viszont annál nagyobb élvezettel olvastam. A lap színvonala változatlan. Ilyen egy jól szerkesztett helyi

folyóirat: a megjelenése napján érdekes, és majd 50, sőt még több évtized múltán lesz ismét értékes. Csak így tovább!

Jókívánságaim változatlanok: nem romló egészség, eredményes szerkesztés, megfelelő riportalanyok, megszűnő infláció és Donald Trump jó "magaviselete".

Palko

Közös járőrszolgálat

2024. december 19.-én közös szolgálatot láttunk el a Nemzeti Községi Egységi Polgárőrség elnök helyettesével, Dr. Kovács Sándor r. ezredes Úrral.

A járőrútvonalon bejártuk a község belterületét, illetve természetőri szolgálattal egybekötve az erdei utakat, ahol a ködös idő ellenére sok túrázóval, kerékpározóval, kutyát sétáltatókkal találkoztunk. Téli fűtési időszakban a falopások megelőzése is célja volt a szolgálatnak.

Felhívjuk a figyelmüket a tűzifát vásárlóknak, körültekintően vásároljanak megbízható eladótól.

A szolgálat alatt intézkedésre nem került sor.

Pilisszentlászlói Polgárőr- és Önkéntes Tűzoltó Egyesület

Születésnap

A pedagógus pálya 3 előnye? – Június, július, augusztus!

Donald Trump születésnapjában semmi különös nem lenne, ha nem esne egybe, napra pontosan, az enyémmel. Különös módon az egyik lányommal és Édesanyámmal is azonos napon születtem. Június közepén (a tanévek legutolsó hetében (napjaiban)). A horoszkópnak óriási jelentősége is lehet. Ma minden versenysportot tíz éves kor alatt kezdenek.

A vizilabdát a leányfalusi strandon. 5 éves kortól! Minden év januári ifjúsági sportolói egy évvel erősebbek ugyanazon év decemberi ifjúsági sportolóinál. Ami akár akár 20 % erőfölényt jelent. A nyári születésűek versenysport esélyei átlagosak. Magyarul teljesen esélytelenek a januáriakkal szemben. Így mindig amatőr sportoló maradtam.

Losonci Miklós

LEVELEZÉS

Kedves Rudo,

nem feledkeztem el a "fenyegetésemről" és szándékomban van be is váltani, csak hát kissé zsúfolt az életem: három könyvet fejeztem be, és további egyet kell abszolválnom

becsületből, mert megígértem a Tisza családnak egy gyenge pillanatomban. (A Tisza István elleni sikertelen merénylet-kísérletekről van szó). Ráadásul most sikerült házat venni

Balatongyörökön, ahol már 51 éve "jelen vagyunk"; még a szüleim építettek egy nyaralót, mi pedig odaköltözünk öregségünkre.

Ettől függetlenül tavasz végén-nyár elején tervezem az inváziót, ettől függetlenül ha Terhovára szükségetek van egy szorgos kuktára, azt is szívesen!

Üdv: P.

Kedves Péter,

köszönöm a gyors választ. Soraidat olvasva meggyőződhettem arról, hogy Te tán még nálamnál is szorgalmasabb vagy. Tisza István halálával kapcsolatba, meg szeretném jegyezni, hogy másodéves

kőműves inaskoromban Szentendrén a könyvesbolt kirakatában láttam egy könyvet: INASÉVEK, szerzőjére már nem emlékszem, de abban olvastam, hogy számos jelentkező volt a "proletárok" közül akik mellüket veregetve ordították, hogy "Én öltem meg Tisza Pistát". Mikor a Szent László napi búcsú alkalmával szokás szerint meglátogatt minket, édesanyámnak a Horthy korszakban Ludovikát végzett édes bátyja a szomszédos faluból Pilisszentkeresztről. Dicsekedve adtam kezébe a könyvecskét. Erre ő olvasgatta, lapozgatta, majd kijelentette: - Ez kommunista enyveleg - hazugság, majd nemes egyszerűséggel kinyitotta a sparhelt ajtaját melyen főtt a búcsúnapi húsleves és bedobta a tűzbe. Történt ez 1965. Szülőfalum Pilisszentlászló búcsúnapján.

Igaz barátsággal, Rudo

Ó Kedves Péter!

A másik témakörrel kapcsolatban, meg kívánom jegyezni, hogy a téma, „valóban az utcán hever”, csak le kell hajolni érte! Ugyanakkor, egy ezerfős faluban nincs havonta annyi esemény, hogy csak kifejezetten abból egy húsz oldalas újságot lehetne írni-szerkeszteni.

Más: "Megijesztettél", most már egy éve, hogy meglátogatsz. Mikor akarsz eleget tenni "fenyegetésednek"?

Valóban igaz barátsággal, Rudolf

LEVÉL

Dobay Pál barátomtól

KEDVES RUDI!

Felesleges kérdésre felesleges válaszolni. Természetesen nyugodtan közöld bármelyik küldeményemet. Egyik sem titkos, vagy "szigorúan bizalmas".

Épp e hónapban van kerek nyolcvan éve a pilisszentkereszti helytörténet egy háborús időszakának. A helyi Plébániatörténet (Historia domus) ez idő szerinti lapjait tettem közzé némi bevezetővel, magyarázattal és utószóval. ÖTVEN ÉVES LAPOK EGY PILISALJAI KÖZSÉG

HISTORIA DOMUSÁBÓL a címe. A terjedelme 4 és 1/2 oldal A/4 méretű nyomdai közlésben. Ha esetleg érdekel, alkalmasint fénymásolva küldöm a szövegszerkesztett kéziratot.

Más. "Gyökereimre" én is büszke vagyok. Apai nagyapám szerint a Dobay név a szlovák DUB=tölgy szóból ered. Anyai őseim kétségtelenül németek voltak a Wilsch és Stierand vezetéknévek alapján.

*Az ismert jókívánságokkal búcsúzva:
P a l i*

2025 év, a Duna-Ipoly Nemzeti Parkkal első közös szolgálat

Ebben az évben első alkalommal 2025. január 24.-én a Polgárőrségünk és a DINPI együttműködésének közös ellenőrzése történt meg

Pilisszentlászló kül- és belterületén. A közös szolgálat ellenőrzés során Fehér Balázs örkerületvezető által meghatározott területeket erdő részeket jártuk végig.

Szolgálatunk ideje alatt a Pilisi Parkerdő Zrt. Sikárosi kerületvezető erdőszel közösen szintén egy, a parkerdő kezelésében levő területrészt, valamint az azon történő fakitermelés körülményeit szemrevételeztük, valamint közös eszmecsere folytattunk. Eredményes megelőző szolgálat volt.

Pilisszentlászlói Polgárőr- és
Önkéntes Tűzoltó Egyesület

Évi 1 forint

Kevésnek hangzik, de a 60-as években ennyivel emelték a fűtőolaj árát. 0,80 – ról 1,80 ra. Később több mint egy év elteltével 1,80 – ról 2,80 – ra. Egy év elteltével, kettő forint nyolvan fillérről három forint nyolcvan fillére.

A bibliai hét helyett csak négy gazdagságban bő esztendő következett. A következő négy szűk

esztendőben viszont már ötszörösére emelték a fűtőolaj árát.

Az évi 1 forint miatt Magyarországon sok-sok cserépkályha szét lett verve, kidobálva. Sok józan gondolkodású cserépkályhás, meggazdagodott ezekben, illetve az azt követő időkben.

Losonci Miklós

Mihics József úrnak

Tisztelt Elnök Úr!

Örömmel vettem kézhez a Pilisszentlászlói Polgárőr- és Önkéntes Tűzoltó Egyesület 2024. évi tevékenységéről a Pilisszentlászlói Község Önkormányzat Képviselő-testülete részére, a munkátról összeállított egyesületi beszámolókat. Örömmel olvasni egyesületi beszámolót, amelyben bemutatja tevékenységét a szervezet a település önkormányzatának, egyben a helyi lakosságnak. Kevés helyen történik beszámoló a polgárőrök sokrétű munkájáról, az önkormányzatok előtt, pedig leginkább így van lehetőség összegezni, hogy hogyan szervezitek és teljesítitek a polgárőr munkát az egyesület működési területén. Példaértékű a beszámoló, és ez a beszámoló összefoglalja, és mintaszerűen bemutatja. Az egyesületet az önkéntes tűzoltói tevékenységet is magáénak kezeli a polgárőri bűnmegelőzéssel egyetemben, és példás, sokrétű, eredményes bűnmegelőző munka közben, aki olvassa, büszkeséget érezhet. Úgy is fogalmazhatok, hogy jó érzés ilyen polgárőrökkel együtt dolgozni, van feladat még bőven az együttműködés terén. Polgárőreitek kellő aktivitással vesznek részt a közbiztonság fenntartásában, biztosításában.

Bizonyára Pilisszentlászló lakosságának, és mint a beszámolóban szerepel a vendégeknek, kirándulóknak öröme szolgál, hogy az elvégzett sokrétű munka eredményéről tudtok számot adni. Talán a közterületi aktivitások statisztikai bemutatását hiányolom, de remélhetőleg szinkronban van az Országos Polgárőr Szövetség 2024. évre meghirdetett, a közterületi szolgálat hatékonyságáról szóló elnökségi ajánlással. Elgondolkodtam mennyi ember gondolhat köszönettel munkátok iránt. Külön tetszett, hogy a járőrútvonalak, kül- és belterületek, rendezvénybiztosítások és más felsorolt intézkedések bizonyítékai annak, hogy átfogóan járőröztök a területen. Fontos lenne, hogy az ifjú polgárőröket mégjobban vonjátok be a polgárőrség soraiba. Javaslom, hogy törekedjete arra, hogy vármegyétekben egységben legyen a polgárőrség. Az egyesület valamennyi tagjának, önkéntes tűzoltónak és poogárőrnak a munkájáért köszönetem fejezem ki! Kérem, hogy máskor is tudósítsatok eredményeitekről, legyenek eredményeitekre büszkék!

Budapest.2025. február 12.

Tisztelettel,
Dr. Túrós András elnök

Oslovma.hu

2019. január 19. / Stefánia Palota - Honvéd Kulturális Központ, Budapest (oslovma.hu-video) Ruda Fraňa pasovali za rytiera mađarskej kultúry / XXIII/. Magyar Kultúra Napja Gála. Franyó Rudolf jelentős írói és műfordítói múlttal rendelkezik, amelynek központjában a pilisi táj történelme, néprajza, építészete és hagyományai vannak. 54 könyve jelentős összegű saját hozzájárulással jelent meg. Munkái hozzájárultak a magyarok, valamint szlovákok és német nemzetiségek közötti egység erősítéséhez. Kezdeményezte és támogatta a falu alapítóinak emlékművét. Aktívan részt vesz a honvéd hagyományok megőrzésében, a világháborúk hősei

emlékének ápolásában. Alapítója és szerkesztője a helyi „Kürtös” lapnak, amelyet saját támogatással, magánkiadásban havonta jelentet meg. Polgárőrként önzetlenül dolgozik a település rendjének fenntartásában.

Rudo Fraňo sa narodil r. 1949 v Senváclave (Pilisszentlászló). Viacnásobný starosta svojej rodnej obce a staviteľ-podnikateľ svoje životné skúsenosti premieňa aj na spisovateľské, prekladateľské a vydavateľské aktivity. Od r. 1970 je stavebným podnikateľom a preto nie je náhodné, že vydal odbornú knihu Ľudové staviteľstvo Senváclavu. V rozsiahlej monografii Dejiny

Senváclavu spracoval nielen históriu rodnej obce, ale aj jej širšieho okolia, Dunajského ohybu. Ako cititeľ slovenského ľudového hrdinu Juraja Jánošíka sa rozhodol preložiť a vydať román Milana Ferka Jánošík. (Jeho pohostinský podnik v obci nesie názov Jánošíkova krčma.) Vydal maďarský preklad ďalšieho románu Milana Ferka Matúš Čák Trenčiansky, ktorého dej sa čiastočne odohráva v Senváclave. Rudolf Fraňo je autorom nielen

prekladov a historických štúdií, ale i tvorcom literárnych diel. Vydal desiatky kníh, o. i. zbierku úsmevných príbehov zo života Pilišanov pod titulom Humor našich predkov a knihu Pilišska história 1944-45 s podtitulom Pochodovali na smrť, v ktorej opisuje ťažké osudy svojich rodákov počas druhej svetovej vojny a ktorú venoval pamiatke svojho otca.

Gyermek és ifjúságvédelmi, közlekedésbiztonsági fórum Budapest

Január 25-én a fővárosban folytatódott az Országos Polgárőr Szövetség és az Országos Rendőr-főkapitányság közös kiemelt fórunsorozata. A rendőrség Teve utcai központjában került megrendezésre a második a gyermek- és ifjúságvédelemről, valamint a közlekedésbiztonság kérdéseiről szóló rendezvény, amelyre budapesti, Pest, Fejér, Komárom-Esztergom, illetve Veszprém vármegyei polgárőr egyesületek vezetői kaptak meghívást.

Első előadást Szabó Zoltán, az OPSZ szakmai elnökhelyettese tartotta. Ezt követően Berzai Zsolt rendőr alezredes, az Országos Rendőr-főkapitányság baleset-megelőzési osztályának vezetője, a közlekedésbiztonságról tartott előadást, majd Berta Tamás, a KTI Magyar Közlekedéstudományi és Logisztikai Intézet közlekedésbiztonsági igazgatóhelyettese az 1/1975. évi KPM-BM együttes rendelet (KRESZ) változásaival kapcsolatosan tartott előadást. Őt követte Magyarország bűnügyi, közbiztonsági helyzetéről tartott tájékoztatás Kiss Róbert rendőr ezredes, az ORFK Közrendvédelmi Főosztályának vezetője által. A rendezvény utolsó előadójaként Dr. Tóth Gábor, az Országos Polgárőr Szövetség igazgatási alelnöke beszélt az egyesületek működésével kapcsolatosan, valamint átadta Dr.

Túrós András OPSZ elnökének üdvözlését.

A rendezvény moderátora Bakonyi Ágnes, az OPSZ sajtófőnöke volt.

Egyesületünket Mihics József, Dr. Schweickhardt Gotthilf és Mihics Krisztián képviselte. Az előadások részletes tájékoztatást adtak adott témakörökben. Egy jól szervezett hasznos fórumon vettünk részt.

Pilisszentlászlói polgárőr- és Önkéntes Tűzoltó Egyesület

„Szlovákiában szlovákul” /?/

Az 1992 júliusában Túrócszentmártonban megrendezett 5. Szlovák Ifjúsági Világtalálkozón különös volt megfigyelni a magyarul beszélő szlovákjaink részvételével egyes pszichológiai aspektusait. Például azt, hogyan viszonyulnak anyaországunk polgárai az ilyen jelenségekhez a határon túli szlovákok körében. Ők ugyanis lényegében jogosan vetették magyarországi szlovák fiataljaink szemére, hogy miért nem beszélnek egymás között legalább „Szlovákiában szlovákul”. Azok, akiket irritált a magyarországi szlovák fiatalok szájából hallott magyar szó, nem ismerik a mi viszonyainkat. Nem tudják például, hogy a családokban már egyre kevésbé beszéljük a nyelvünket, hogy nincs egyetlen igazán szlovák, sőt még szimmetrikusan kétnyelvű iskolánk se, stb. Nem nagyon hajlandóak az őseik nyelvén beszélni. A szlovákiai szlovákok aztán, elég szeremcsétlenül, azt ajánlják, hogy a

magyarországi szlovákok vegyenek példát a nyugat-európai vagy tengerentúli szlovákokról. Csakhogy – ahogy erről saját fülünkkel is meggyőződhattünk – az USA-ból, Kanadából, Franciaországból és máshonnan érkezett szlovák fiatalok is gyakran és sok esetben kizárólag nem szlovákul beszélgetnek egymás között, hanem angolul, franciául, németül is. Pedig az ő esetükben a kitelepültek első, második, legfeljebb harmadik generációjáról van szó. Hát akkor mit szóljunk mi magyarországi szlovákok? Ki lehet egyáltalán számolni, hogy hány generáció váltotta egymást ezalatt a 250- 270 év alatt szlovák vidékeinken? Még ha tudatában is vagyunk annak, hogy nemzetiségünk az utóbbi egy évszázadban került csak ilyen kritikus helyzetbe. Ami a pszichológiai aspektusokat illeti, a szakembereknek is biztos nagy munka lenne feltérképezni, hogy vajon a, hogy a szlovák fiataljaink nem nagyon hajlandóak az őseik nyelvén beszélni, milyen arányban okozza a közömbösség, a nyelv nem kellő ismerete vagy valamilyen pszichológiai komplexusok, esetleg amiatti félelem, hogy hibáik nem találnak megértő fülekre a befogadó közegben. Az a legszomorúbb az egészben, hogy nem nekik (legalábbis nem elsősorban nekik) kellene emiatt szégyenkezniük, hanem másoknak....(1992)

Fuhl Imre

Nagy keresztény és bibliai közmondások Tibor atya gyűjteményéből

1. Ki bölcs és megértő köztetek? Hadd mutassa be jó magaviseletével, olyan munkákkal, amelyeket bölcsességével alázattal végez.
Cselekedeteink sokkal többet mondanak rólunk, mint azok a szavak, amelyeket kimondhatunk.
2. A romlott nem szereti, ha bárki is kijavítja, és nem is lóg a bölcsékkel.
Akinek nem megfelelő a viselkedése, az soha nem

fog kapcsolatba lépni azokkal, akiknek nincsenek vele azonos tulajdonságai.

3. Boldog az az ember, aki bölcsességet talál, és az, aki megértést nyer.

Amikor elsajátítunk bizonyos ismereteket, nagyon szerencsések vagyunk, mert nem minden embernek van lehetősége befogadni őket.

4. Minden bizonnyal szenved, aki egy idegenért

kezességet vállal, de aki utál kezességet vállalni, az biztonságban van.

Csak azokba az emberekbe kell bízunk, akik erre érdemesek, éppen ellenkezőleg, meg lehet forrázni.

5. Mielőtt a pusztulás büszke lesz, és a bukás előtt a szellem gögje.

Hozzáállásunk releváns jelentősége van abban az életben, amelyet vezetünk, és merre tartunk.

6. Dobjon szerencsét köztünk; mindenkinek legyen egy táskája.

Mindenki a saját jövőnket faragja, függetlenül a többiek tevékenységétől.

7. A bölcs szívek engedelmeskednek a parancsoknak, de a morgoló bolond a katasztrófa felé tart.

Személyként formáló tudás azok, amelyek

megmentenek a legnagyobb balhéktól.

8. A bölcs fiú követi apja tanácsát; a gúnyoló figyelmen kívül hagyja az intéseket.

Annak ismerete, hogy miként fogadhat el tanácsokat olyan emberektől, akik szeretnek, elvezethet bennünket az elérni kívánt célok felé.

9. A bolond felszabadítja haragját, de a bölcs ember tudja, hogyan nyugtassa meg.

Sokat elárul rólunk, hogy szembesülünk problémáinkkal, gondolkodnunk kell, mielőtt cselekednénk.

10. Aki józanságra tesz szert, szereti önmagát, és aki megőrzi észlelését, az boldogul.

A tudás a jólét forrása, amelyet egész életünkben felhasználhatunk.

Berda József: Köszönöm néktek az életem

Jozef Berda: Ďakujem vám za svoj život

Ó két szelíd tótok: apám és anyám,
kik süket nyugalommal aludtok
a békés föld alatt: árva fiatok mindig
veletek vigasztalja magát s nagy
hálaérzés tölti el dobogó szívét;
néktek köszönnén szűkös kis életének
boldog vonaglását, mely tele szomorúsággal is,
néki csupa öröm és szépség - s már áldottnak
tudja sorsát, hogy elzúvzván fáradtra izzadt
testét: most rólatok fütyörészhet derült
gyermekhangon a sötét árnyékok alatt...

*Oh, vy dvaja krotkí Tóti moji:
otec a mať, ktorí odpočívate v hluchom
pokoji zeme: váš osirotený syn
sa vždy s vami potešuje a chválou
sa naplňa jeho búchajúce srdce;
ďakujúc vám za šťastné zvižvanie sa jeho
chudobného živôtika, ktorý hoc plný smútku
je mu samá radosť, krása - a už požehnaným
cíti svoj osud, aby rozdrviac svoje telo
ustaté do potu: teraz o vás mohol hvízdať
jasným detským tónom pod temnotou tieňov...*

(Preložil: Imrich Fuhl)

Déja vue (Gézsza vű)

„Már láttuk”, magyarul. Az idő nem egyenes, ahogy az európaiak látják, nem is kör alakú, ahogy az ázsiaiak (reinkarnáció – örök ujjaszületés), hanem minden spirális a történelemben is minden ismétlődik, de egy kicsit másképpen. Az Osztrák–magyar monarchia dualista állam volt. Amiben

osztrákok éltek a legkevesebben, magyarok már többen, de északi és déli szlávok együttesen a legtöbbben.

Pedig csehek folyamatosan trialista államot akarták alakítani a dualista államot, ami Trianonnál ütött vissza. Ahol megalakult Csehszlovákia és Jugoszlávia, deszétszakadt az Osztrák–magyar monarchia. Sőt a csehek a II. világnáborúben sem kellett harcoljanak a német megszállás miatt ezért utána az oroszokszét sem lötték őket, mint a magyarokat és a németeket, de azóta már Csehszlovákia és Jugoszlávia is szétesett, ahogy előtte az Osztrák – magyar monarchia. A trialista egység 105 évvel később a PATRIÓTA EURÓPÁÉRT egységben valósult meg: Ausztria, Magyarország és Csehszlovákia által megalapítva, de mások is csatlakozhatnak hozzá.

Losonci Miklós

Keserves bányászkenyér

...Gyorsan eltelt a hétvége. Hétfőn megnövekedett létszámmal álltak neki a lerobbantott kő feldolgozásához. Komoly küzdelem alakult ki a kőfaragók – riccerek között. Mindegyikük értelemszerűen a formásabb, könnyebben, kevesebb munkával megmunkálható köveket kereste. Néhány nap alatt feldolgozták a leomlott kőhalmazt. Péntek reggel alig értek ki a faluból, eleredt az eső.

- Forduljunk vissza testvérek, elázunk mielőbb odagyalogolnánk a bányába – javasolta az idősebb korú János bácsi.

- Nem vagyunk cukorból, hogy elolvadjunk – tromfolták le néhányan a fiatalabbak közül.

- Igen, nem vagyunk cukorból, de nem tudunk majd megszáradni a napon, hiszen már nyakunkon a november – álltak ki János bácsi érvelése mellett az idősebbek.

- Majd a melegedőnek is használt ebédlőben megszáritkozunk, és ha eláll, az eső rögtön tudunk kezdeni – kötötték „az ebet a karóhoz” a fiatalabbak.

- A bányafal tövinél vannak a kockakőnek való kötőbök, azokból egy hétre valót tudunk kihasítani a hétvégén – súgta Józsefnek sógora.

- Felőlem mehetünk, oszt akár ott is aludhatunk a melegedőben – mondta a nehéz munkától kiizmosodott vállait emelgetve József.

A bányászcsapat higgadtabb, idősebb tagjai azonban visszafordultak.

József, miután befűzte bakancsát, sógorával a bánya felé vette útját. Hamar beérték társaikat, majd együtt értek a bányába. Alig sikerült megszáritani ruháikat az éjjeli őr által megrakott sparhelten, kezdett elállni az eső.

- Lássunk neki! – mondták szinte egyszerre.

Kekiláttak a magas bányafal aljából, vasrudakkal kiszedni a formásabb, jobb minőségű kőtömböket.

- Ezeket majd öröm lesz hasogatni – mondta József

elégedetten, miközben kalapácsával ütögette a szép zengő hangot adó köveket.

- Jól keresünk a hétvégén – helyseltek a többiek és egyre jobban merültek bele munkájukba.

Párban dolgoztak, egymástól megfelelő távolságban.

- Ej, kedves Jozsko, kezdek éhes lenni, ehethéne már néhány falatot! - Szólt Józsefhez sógora, Sándor.

- Igazad van, menj a melegedőbe, én még kipajszolom ezt a szépen csangó kőtömböt, oszt megyek utánad.

Sándor sógor elindult a melegedő felé, az ajtóból visszafordulva odakiáltott a bányafal irányába:

- Gyere már, megvár az a kő! Választ nem várva belépett a melegedőnek használt helyiségbe. Alig szedte ki hátizsákjából naz elemőzsiáját, nagy robajlás hallatszott a bányafal felől. Rohanva ment ki azajtón, mert már sejtette, hogy baj van.

A munkatársak már ott álltak a lezúdult kőhalomnál. Sógorát nem látta közöttük. Odarohant, társa kalapjukat levéve szóltanul, a tehetetlenségtől remegve nézték a kőhalmazt.

- Szaladjon valaki gyorsan Bonifert úrhoz, a bányamesterhez! – tért magához elsőnek Sándor.

- Ezen sajnos már senki nem tud segíteni. Béla a

legfiatalabb, lerohant Bonifert úr házához. Bonifert úr éppen az udvaron tartózkodott, mikor észrevette a futástól lihegő Bélát.

- Hát te mit rohángalsz errefelé?

- Nagy baj van Szepe bácsi!

- Mi lehet az nagy baj? – kérdezte németes kiejtéssel Bonifert úr.

- Leomlott a bányafal! – mondta sírva Béla.

- Te „aztat” honnét tudod, hiszen ma esős nap van, munkaszünet ilyenkor otthon vagytok, de

leginkább a kocsmába töltitek a napot.

Néhányan a szemerkélő eső ellenére lejöttek és a pajszerokek feszítették ki a szebb kőtömböket.

- Hogy mertetek tudtom nélkül dolgozni? Nem tanultatok a

nemrég történt hajnali bányafal omlásból?

Bélának már nem volt ideje a válaszra, mert Bonifert úr kalapját a fejébe nyomva, korát meghazudtoló gyors léptekkel igyekezett a bányához. A szinte még legénykorú Béla alig győzte levegővel.

- Mire kiért a bányamester, az emberek már felocsúdtak a borzalmas látványtól és hozzáláttak a kőtömbök elgurításához.

Bonifert úr elfehéredett a látványtól.

- Merre lehet Jozef barátom? – kérdezte szomorú tekintettel, levett kalappal.

- Igyekezzenek megtalálni, én most elmegyek a plebániára és megkondítatom a vészharangot, és hozok segítséget. Szavait befejezve korát meghazudtolva igyekezett lefelé a plebániára. Nem tellett bele egy- két óra és két lovaskocsival sok szerszámmal felszerelkezett férfival tért vissza.

Még sötétedés előtt magtálalták a szétzúzott testet.

A vasárnap tartott szlovák nyelvű temetésen, Mattyasovszky plébános úr, a temetési szertartást az alábbi szavakkal fejezte be:

„Bizony, bizony, mondom néktek kedves testvéreim, nagyon keserű a bányászok kenyere”...

Disznótor

A kép csak illusztráció

A legelső lett a legutolsó is, mert hatvanéves koromig lakótelepeken éltem. 1958 történelmi év volt. Ekkor vették el nagyapám 10 hektár földjét,

amiért egész életében dolgozott. Még a föld elvételének hónapjában szívelégtelenségben meghalt. Ezelőtt történt életem legelső és egyúttal legutolsó „saját” disznóölése.

Három éves voltam, ezért csak hallottam a disznó visítását, de még sámlin állva sem láttam ki az ablakon. Ellentétben öt éves bátyámmal. A pörzsölés és a disznó levakarása, fűrésztése után viszont nagyapám megfogta a hizó első és hátsó lábait is, és egyedül behozta a konyhába, és felrakta az asztalra. Ott kezdte el a felbontását. Végre valahára én is láthattam mindent. Ez az egyetlen emlékem nagyapámról, fantasztikus erejéről. Halála előtt.

Losonci Miklós

DOBAY PÁL

ADALÉKOK KÖRNYÉKÜNK II. VILÁGHÁBORÚS TÖRTÉNETÉHEZ NÉHÁNY BEKEZDÉS A HÁBORÚ LEGSÖTÉTEBB ARCÁRÓL

A háborúnak ezer arca van. Másképp látja a politikus, másképp a nyertes -, de egészen másképp a vasztes hadvezér is, másként emlegeti a vitézségi éremmel, netán vaskereszttel kitüntetett „obsitos”. Másképp nézi már a túlvilágról az elvérzett, harcokcsival elevenen széttaposott, kivégzése előtt kegyetlenül megkínzott, fogságban éhen halt „ismeretlen katona”. Egészen más emléket hurcol róla a kezét (lábát) szemét elvesztett hadirokkant, a kibombázott s földön futó nincstelenné vált hátországi, a gulágról nagybetegen hazakerült „málenkij robotos”, a sorozatban megerőszkolt gyermeklányka, a férje/gyerekei előtt megkényszerített családanya, az aknára lépett s darabokra szakadt férjét sirató özvegy, az eltűnt katonafiát gyászoló édesanya, a pártában maradt menyasszony, akinek vőlegénye jeltelen sírban porlad valahol a Donnál, vagy egy budai villa kertjében. Vég nélkül folytatható a sor, mert a háborúnak ezer arca, de millió és millió vesztese van.

Ám van – e a háborúnak egyáltalán valódi nyertese?!

Sztálin „generalisszimusz” sohasem vallotta be a 28 millióra becsült emberveszteségét (politikai okokból meghalt) megölt áldozatok nélkül!). A szintén győztes Churchill „csak könnyet és vért” ígért Angliának a háborúba lépéskor. Amerikának mindössze 300.000 fő a háborús halottja, ám sohasem tudjuk meg, mekkora értékű hadianyagot, technikai eszközt és élelmiszert adott a szovjet szövetségnek.

„A háborúhoz három dolog kell: pénz, pénz és pénz”, - fogalmazta meg Montecuccoli, a klasszikus katonai szakíró. Közgazdászok becslése szerint a II. világháború „árából” a Földön akkor élt 2 milliárd ember mindegyikének kétszoba – konyha-fürdőszobás lakóházat lehetett volna építeni a hozzátartozó udvarral/kerttel sgyütt. Meglehet, igazuk volt, vagy legalább is közel jártak az igazsághoz. Ki tehát a vesztese e mérhetetlen pénznek? - Az egész emberiség! Beszélhetünk-e ezek után a háború győzteseiről, ha csupa-csupa vesztese vannaik???

Nem szívesen, ám borzasztó mementoul hadd említsek néhány vasztes ebből a rettentő

világégésből. Alighanem egyetlen vagyok, aki leírja azokat az iszonyatokat. Amelyek egyre szaporodó évtizedeim alatt tudomásomra jutottak szűkebb pátriámban, csak itt a gercse és a Pilis táján. Tudom, mindössze „csepp a tengerből”: Csak izelítő. Ám ki mondja meg, hánycseppből áll a tenger, hpl a határa s milyen rettentő a mélye?... Tartozom ezzel a helytörténetnek s gyermekeimnek meg unokáimnak. Tudják meg legalább ők, mi és milyen volt ez a tömör iszonyat, amely mindössze hat betűbe belefér, ha leírjuk: **HÁBORÚ**.

Azt is tudom, a következő bekezdések, (amik már megjelentek az előző Kürtösben) valószerűtlenek a most élők számára, noha úgy írtam le valamennyit, ahogy elbeszélőtől hallottam. Nincs bennük írói bravúr vagy költői btúlzás. Egytől egyig megtörtént esetek. Esetek? – Borzasztó tragédiák! Aki netán kételkedik szavahihetőségükben, ne felejtse: az életben sokszor az igazság a lehihetetlenebb.

Másrészt régóta tudom: a krimiírók gyenge fantáziájú embere., A valóság kegyetlen regénye sokszor tútesz a legagyafúrtabban kitalált gyilkosságon vagy a legvéresebb akciófilmen. Ezt bizonyítják a már az előbbi KÜRTÖS –BEN MEGJELENT BEKEZDÉSEK. Elbeszélőik személyes ismerőseim, ámbár egyre kevesebb él már közülük. **Vajon hogy látják ezt a másvilágról?**

Jeles napok februárban

Február 1. Brigitta napja. Brigitta szűz.

Meghalt 523. Ünnepe: február 1. A szép és szende Brigitta csak úgy tudta a sok kísértést magától elhárítani, hogy Isten sebekkel borította be arcát. A veszedelmek elmúltával örök szüzességi fogadalmának ajándékaul az Úr Jézus oltára előtt ismét visszanyerte arcának üdességét. Ő alapította az első ír kolostort. Brigitta ónémetben: fényes magasztos.

Február 6. Dorottya, Dóra napja.

Dorothea szűz, vértanú. Meghalt 300 körül. Ünnepe: február 6. Római szenátori nemzetségből származott, a keresztényüldözés idején lefejezték. A legenda szerint halála előtt bíborpalástos szűz jelent meg neki a kezében virágkosárral. Ezért Dorottyt ékes ruhában, kezében tartott virágcsokorral ábrázolják.

Ez a virágkosár szüzességének szimbóluma. Szent Dorottya a fiatal házasok, kertészek, virágárúsok és serfőzők védőszentje. Dorottya a görög dórón szóból: Isten ajándéka, Beceneve: Dóra.

Február 14. Bálint, Valentin napja. Bálint meghalt 270. Ünnepe: február 14. Mikor II. Klaudius császár meghallotta, hogy a foglyul ejtett keresztények közt Bálint pap betegeket gyógyít meg és vakokat tesz látókká, azonnal halálra ítélte. A „ViaFlaminán” II. Gyula pápa a szent vértanú tiszteletére templomot építtetett. Szent Bálint a jegyesek, ifjú házasok, utasok, méhészek védőszentje. Segítőül hívják ájulási rohamoknál. Bálint =Valentínus latinul: erőset, egészségeset jelent.

Február 16. Julianna napja. Julianna- szűz, vértanú.

Meghalt 304. Ünnepe: február 16. Szülei egy előkelő pogány ifjúhoz akarták feleségül adni, de Julianna hajthatatlan maradt, sőt a legnagyobb kínzások között is hű volt katolikus hivallásához.

Nikodémiában nyerte el a mártíromság koronáját. Julianna: a görögben: fiatalos, a latinban fénylő.

Február 26. Edina napja. Edigna szűz. Meghalt 1109. Ünnepe: február 26. A francia királyi család sarja volt. Mivel a hagyomány szerint szülei akarata ellenére házasságra akarták kényszeríteni, Bajországba menekült és itt Fürtstenfeld

közelében egy hatalmas hársfa üregébe vonta meg magát. Táplálásáról a környék népe gondoskodott. Halála után az üregből csodaerejű olaj csepegett, melytől sokan meggyógyultak. Edina nevének jelentése az ónémetben: főnemes, Hedin városból való.

F R

Integráció

Az idióta nyugatiak integrálni akarják a muszlinokat. Egyenlőre ők integrálódnak a muszlinokhoz. Átengedve a közterületeket, szociális felhalmozásokat. Lemondva a disznóhúsról, karácsonyi örömeikről, nemzeti hagyományokról. A szarajevói bazár után a keresztény negyed vásárcsarnokában kizárólag csak sózott, füstölt nyers szárított húst lehet kapni. Ne akarjunk versenyezni az iszlámmal, mert nem vagyunk versenyképesek. Velünk ellentétben, ők szerelemben, házasságban és hűségben élnek.

Rengeteg gyerekkel. Nálunk ezek helyett emancipáció van. 0,75 gyerekkel felnőtteként. Ők 30 évente duplázódnak. Az epoizmus – gyerektelenség. Boszniában 600 év után is külön falvakban élnek, éskülön temetőikben nyugszanak. Most nyugalom van, de a háborúban tízezrek haltak meg csak Szarajevóban. Ma egymás mellett feszülnek a „Szabad Palesztínát” és az „Emlékezz Szerbiára” feliratú transzparensek.

Losonci Miklós

Elődeink mesterségei

Kőműves

A XIX század közepéig, de mondhatni a századfordulóig elődjainknek hajlékaik és gazdasági épületeik elkészítéséhez nem volt nagy tudású kőművesmesterekre szüksége. Akkoriban, sőt esetenként még az I. világháború után is vertfalas (döngölt agyagos fal) megoldással készítették házuk falait. A döngölt fal készítéséhez nem volt szükség kifejezetten kőművesre, kőműves mesterre meg főleg nem. Minden községben akadtak hozzáértő ügyesebb, vagy bátrabb emberek, akik segítségével az építetők el tudták készíteni házuk falait.

A két háború közötti időben azonban egyre többen, főleg a módosabbak kőfalazatból kezdték építeni házaikat. Akkoriban, de még az 1960- as években is cementhabarcs helyett agyagos sárba rakták a megfaragott köveket.

Nos a kövek megmunkálásához, valamint a falazat

készítéséhez kőmegmunkáló és falazó szerszámokra, és természetesen hozzáértő szakemberekre volt szükség. Olyanokra, akik ezt ipari tanuló (régii kifejezéssel inas) szinten tanulták, majd az eltöltött 3 év utáni sikeres vizsga letétele után régi szóhasználattal felszabadultak (sikeres vizsgát tettek) és már kőműves segédek (szakmunkások) lettek. Amikor azonban elkezdődtek az igényesebb kőházak, támfalak melléképületek építései községünkben hozzáértő szakember gárda nem volt.

Általában a közeli Visegrádon élő németajkúak (sváb) kőműves iparos mesteremberek segédjeikkel végezték a szükséges kőműves munkákat. Később falunkból is elmentek akkori szóval élve inasnak a visegrádi mester urakhoz, majd sikeres vizsga letétele után az 1950-es évek közepétől már ők kezdték segédjeikkel végezni a község kőműves munkálatait.

Ács

Az előző fejezetben leírt kőműves mesterséghez hasonlóan a XIX. század közepéig, de szinte a századfordulóig az épületek tetőzete a templom, plébánia, kápolna, községháza és egy két módosabb gazda birtoka kivételével, egyszerű szerkezettel, szalma vagy nádfedéssel készült. Később a már említett kőművesmunkák fejlődésével igényesebb ács munkára volt szükség. Ezek a munkák szintén komolyabb szerszámokat és tanultabb szakembereket kívántak.

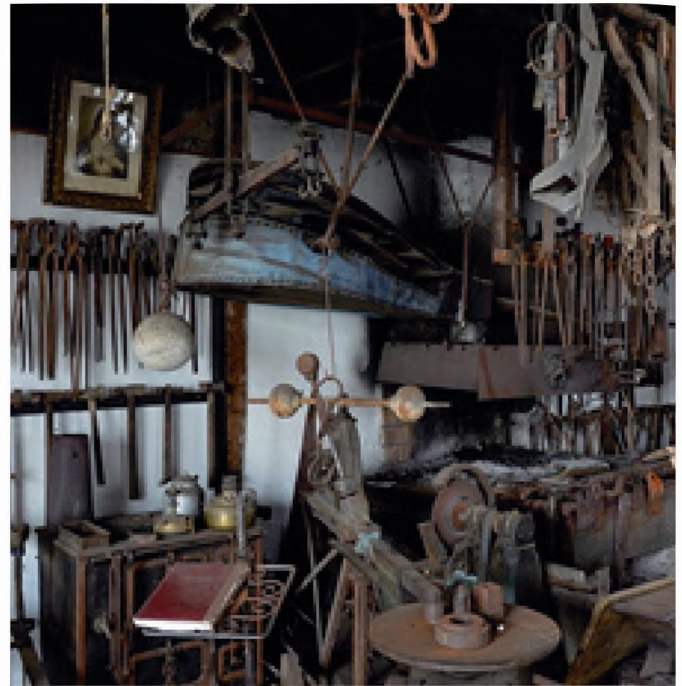
Azokban az időkben mivel addig itt helyben nem volt szükség ilyen végzettségű szakemberekre szintén más községből, de leginkább Visegrádról jártak az ácsok, mindaddig, amíg néhány ügyesebb helybeli el nem sajátította a tetőkészítés tudományát.

Bognár

Pilisben több községben is volt bognár, aki nem csak kereket, de lovas fuvarozó kocsikat is készített. Községünkben a XIX század elején érkezett vándorsegéd (segéd-szakmunkás) alapított itt szekérszövő bognárműhelyt a mai Petőfi tér, vagy ahogy helybeliek hívjuk Tereza tér helyén.

Később ezt a mesterséget itt helyben az ügyesebb kovácsok gyakorolták, mivel ekkora már a fából készült kereket „vasráffal” fogták körbe. Ez a munkafolyamat már különben is komoly kovácsmunkát igényelt.

Történelmi édekességként megemlítem, hogy az említett ifjú bognár vándorsegéd, aki itt ragadt a falunkban, hosszú évtizedeken át, készítette, javította a szekereket, Erdélyből került ide. Mielőbb még igazán elsajátította volna elődeink nyelvét, mikor huncútul megkérdezték tőle az emberek, mivel foglalkozik, vagyis tört

magyarsággal: - Mit csinálni? Erre fitogtatni akarván a megszerzett csekélyke szlovák tudását, azt válaszolta: - Mit csinálni, mit csinálni, vozt csinálni. Vagyis a voz magyarul szekér, tehát szekeret csinállok. Így maradt rajta a vozcsinál ragadvány név. Vallását nézve református, vagy tán inkább unitárius lehetett, mert a Historia-domus bejegyzése szerint: Az öreg Vozcsinár (később a „vozcsinál” elnevezés utolsó betűjét „r” – ként használták). Nos ez a mester egész életében kerülte a templomot, de a Historia Domusban található bejegyzés szerint, halálos ágyán papot hivatott, meggyónt és felvette az utolsó kenetet. Jóval később ezen épületet, öröklés folytán egy Teréz – Tereza nevű néni lakta, aki leányka korában balesetett szenvedett, ezt követően a lábára sántítva élt ebben az örökölt házban, majd 1947. esztendőben a lakosságcsere alkalmával áttelepült az akkori Csehszlovákiába.

F R

Teltház

A Kanári-szigetek luxusszállóit migránsokkal töltik fel. Akárcsak Németországét. A csekket fizetik az adófizetők. Amíg bírják, és akarják.

A nagy ho-ho horgász

Losonci Miklós mérnök tanár, nem csak a „penna” – tollforgatáshoz, de a pecabot kezeléséhez is ért.

HUMOR

MARGIT HOZD A PUSKÁT

Az 1919 –es proletárdiktatúra leverése utáni években történt.

Községbeliek kisebb csoportja elindult szerencsét próbálni az erdőn keresztül Leányfalu és környékére. Alkalmi munkát keresvén több házba is bekopogtattak, sajnos eredménytelenül.

Eljutottak Móricz Zsigmond birtokához, ahol szintén érdeklődtek munkalehetőség után. A háziúr kedvesen fogadta őket, elbeszélgetet velük, még borral is megkínálta a néhány fős csoportot. Kisétált velük a kert végébe és elmagyarázván, hogy szőlőoltvány alá szeretné megforgatni kertjének egy részét.

Az emberek örültek, hiszen több napos munkára van kilátás. Iddogáltak a borocskából, ami még fokozta jókedvüket.

Végül Móricz úr rátért a lényegre. Megkérdezte tőlük, aztán mennyit kérnének egy napszámért?

János bácsi a csoport szószólója, tudta jól a napi béreket, ami akkoriban egy pengő volt.

De hát ez az úr megkínált borral is, biztos fontos neki a munka elvégzése, gondolkodott, miközben mélyeket szippantott pipájából. Talán meglehetne próbálni egy kicsit többet kérni, legfeljebb lealkuszik az úr.

- Hát nagyságos úr, hat pengőért mind a négyen dolgozunk egy napot.

- Micsoda, másfél pengős napszámot akarnál?

- Milyen gyorsan ki tetszett tudni számolni! – dicsérte meg János bácsi a ház urát.

Móricz úr erre kikelve magából:

- Margit! – ordította felesége nevét – hozd gyorsan a puskámat, had lőjem le ezeket a lázadó kommunistákat!

Felesége ijedten hozta a sörétes fegyvert, amivel férjeura a hatás kedvéért ijesztésképpen a levegőbe lőtt.

Az emberek megijedve futásnak eredtek, majd jó messzire a háztól bevárták egymást.

- Szerencsénk, hogy nyitva hagytam a kaput mikor bementünk, különben mind ott pusztulunk – jegyezte meg bölcsen János bácsi.

AZ IZZÓ VAS

Az 1950-es években még jelentős lóállomány volt községünkben. Ezek szinte kivétel nélkül igás, illetve haszonlovak voltak.

A lovak patkolását a fakerekes vasráfos szekereknek javítását Imre bácsi, a helyi kovácmester végezte.

Nekünk gyerekeknek nagy látványosságnak számított, hogyan tisztítja, majd szögeli fel az izzó patkót a lovak talpára. Sajnáltuk szegény lovak kínzását, főleg mikor talpukba ütötték a patkószegeket. Gyerekésszel nem tudtuk megérteni, hogy bírják ezt a fájdalmat olyan türelmesen elviselni szegény lovacskák. Imre bácsi nem igazán örült lábatlankodásunknak, főleg mikor többen voltunk és akadályoztuk munkájában, meg aztán féltett is minket, mikor közel álltunk a lovakhoz.

Történt egyszer, hogy többszöri felszólításra sem akaródzott elmennünk. Éppen hajlította az izzó patkóhoz való vasat, amikor elkészült vele, levágott a hosszabbik végéből, ami elrepült néhány méternyit.

- Hozd vissza gyorsan! – mutatott rám, én fürgén odaugrottam és kezdtem lehajolni, de István barátom fürgébb volt. Ellökött és megfogván az izzó vasat, visítva eldobta, majd futni kezdett lefelé az udvaron, mi gyerekek utána.

Ezután többet nem lábatlankodtunk még a környékén sem a műhelynek.

Írtam, Kocskovszki János barátom kedves közlése alapján.

VILMOS BÁCSIÉK FA APRÍTÁSA LEÁNYFALUN

Az első világháborút követő 1928- tol kezdődő gazdasági világválság hatása környékünkön is érezhető volt.

A nagy munkanélküliség miatt nem tudott mindenki munkát találni a falunkat körbeölelő erdőkben, azok kőbányáiban, vagy a Szentendrén lévő ipari üzemekben.

Az emberek lakóhelyükön kívül igyekeztek alkalmi munkát keresni, ami általában úgy történt, hogy egy-két ember, vagy kisebb csoportok hajnalban felkerekedtek és elindultak át az erdőségen Leányfalú, Tahi, vagy szentendrei módosabb házakba, villákba munkalehetőség után érdeklődni. Így jutott el P. Vilmos bácsi sihederként fűrészszel, hasító baltával vállukon, barátjával Leányfalura a Fő út mellett lévő Móricz birtokhoz, amelynek udvarában megláttak egy nagy rakás farönköt. Ennek igen megörültek, bizván a munkalehetőségben. Megkopogtatták a kerítés kapuját, illedelmesen köszöntek, és felajánlották a fa szétfűrészelését, hasogatását, és kamrába hordását. Móricz Zsigmond éppen a teraszon reggelizett feleségével, két leánygyermekével és két pesti barátjával.

Reggelizését félbehagyva kiment a kapuhoz, megkérdezte tőlük, mit kóstálna, mennyibe kerülne ez családjának. Meg sem várva a választ, gőgösen megjegyezte: „no, amire gondoltok az sok.

Vilmos lévén a bátrabb, elkezdett alkudozni, kellene a pénz nehogy üres zsebbel kelljen megmászni hazafelé a hegyet, ezért beleegyezett a kért összeg felébe, nem akarván elszalasztani a munkalehetőséget. Nagyon jól tudta, hogy rajtuk kívül még sok falubelijük járja a környéket munkát keresvén, ezért örülni kell a lehetőségnek.

Ilyen gondolatokkal fejükben elvállalták fél áron is a fa felaprítását, behordását.

Bementek, kihozták a kamrában lévő fűrészbakot És nekiláttak – Vilmos előző nap megélezett, hajlított fakeretes fűrészével – a favágásnak.

A ház ura szolgálégényével hozatott nekik egy kancsó bort a pincéből, majd családjával és két barátjával elindultak a megyeri komphoz megnézni a szigeten lévő földjeit Móricz Zsigmondnak.

Sebesen húzták a fakeretes fűrész a legények, nőtt

az összedarabolt farakás, mire megszólalt a megyeri templom delet jelző harangja. Ekkor megálltak szemrevételezni, felmérni az elvégzett munka nagyságát.

- Ejnye, Vilmos, itt ér minket az esti sötétség, de akárhogy sietünk, nem tudjuk szétfűrészelni, hát még hasítani, itt fogjuk tölteni a holnap utáni László napi búcsút.

- No, azt azért nem! Válaszolta Vilmos mosolyogva – fogd csak meg a másik végét ennek a vastagabb rönknek, aztán vigyük be a kamrába. – Jaj , azt nem szabad! - szólt ijedten barátja, - hiszen már a pénzt is megkaptuk.

- Az való igaz testvérkém, de csupán a felit, ezért a felit össze is aprítjuk, a másik felit vágassa össze a lealkudott összegből az uraság. Így is tettek az összevágatlan rönköket behordták a fáskamra belső falához, majd Vilmos társa nekiállt hasogatni. Ő meg kosárba rakván az összehasogatott tűzifát, kezdte behordani és mesterien betakargatni a nagy rönköket. Mielőtt visszatértek volna, Móriczék befejezték a munkát, megitták a bort, elköszöntek a szolgálégénytől, aki tudott a csínytevésükről, de hát neki a kertkaszálása volt a feladata, még kuncogott is magában.

Még korán este hazaértek és nevetve elmesélték a kocsmában történetüket.

SZENT CIRILL ÉS METÓD

Kettesével küldte őket maga előtt minden városba, ahová ő készült,” /Lukács 10,1b/ Február 14 –én ünnepeljük Cirill és Metód hittérítő testvérpár névnapját. Konstantin (a Cirill nevet nem sokkal halála előtt vette fel) tanulmányait Konstantinápolyban végezte, s később az egyetem filozófiatanára lett. A több nyelven beszélő, nagy műveltséggel rendelkező Konstantin első útjának célja 851-ben az arab fővárosban zajló kereszténymuzulmán hitvitákban a keresztény tanok megvédése volt. Hazatérését követően folytatta a tanítást, majd 858-ban rövid időre kolostorba vonult, követve bátyját Metódot, aki már régebben a szerzetesi életet választotta. 860-ban mindkét testvér császári utasításra a kazárok földjére ment, ahol a keresztény tanokat terjesztették. Küldetésük ideje alatt Herszónban (Krim félsziget, Szevasztopol mellett) felkutatták Szent Kelemen vértanú földi maradványait. 860 körül, Mihály bizánci császár parancsára, elkezdett dolgozni a szláv írásbeliség megalkotásán. Feltehetően ez az ábécé összesen 43 betűből állt. Így hozzá köthető a cirill betűs 27 írásmód megalkotása, amit nem hiába nevezünk így, mivel nevét Szent Cirillről kapta. Rasztiszláv morva fejedelem szláv nyelvet beszélő szerzeteseket kért

Bizánctól. A küldetéssel a szláv nyelvet jól ismerő Konstantint és Metódot bízták meg, akik társaikkal 863-ban érkeztek meg Rasztiszláv udvarába, ahol a szláv nyelvű liturgia bevezetése mellett, iskolát alapítottak, lerakva a szláv nyelvű papképzés alapjait. A szláv írás, a glagolita ábécé megalkotása és elterjesztése, valamint egyházi könyvek szláv nyelvű fordítása szintén Konstantin érdeme volt. Több mint 3 évnyi munkálkodásukat követően 867-ben Rómába mentek, s egyúttal magukkal vitték a Szent Kelemen ereklyét is. Konstantin hitvitájában sikeresen megvédte a népnyelv liturgikus használatát azon ellenzőkkel szemben, kik csupán a latin, héber és a görög nyelvű liturgiát fogadták el. II. Adorján pápa engedélyezte a szláv nyelvű liturgiát. Rómában Konstantin szerzetes lett, s felvette a Cirill nevet, de rövidesen megbetegedett és 869. február 14-én meghalt. Rómában, a Szent Kelemen templomban temették el. Szent Cyrill és Szent Metód biztosították a feltételeket a keresztény hit kialakulására és elterjedésére és megalapozták a szláv kultúra evangelizációját. II. János Pál pápa 1980. december 31-én Szent Cirillt és Szent Metódot Európa társ-védőszentjévé nyilvánította. Ünnepnapjuk február 14. „Szent Cyrill és Metód imádkoztatok Istenhez az egész Európáért, melynek égi pártfogói vagytok.”

Impresszum:

A szerkesztőség címe: 2009 Pilisszentlászló, Petőfi S. u. 55.

Felelős szerkesztő - kiadó: Franyó Rudolf

E-mail: franyorudolf@citromail.hu | Tel.: 06 20 947-9243, 06 26 338-093

Megjelenik havonta • Iktatószám: CE/15092-2/2015